

اثرات الگوی توانمندسازی خانواده - محور بر خشنودی درک شده و عزت نفس مراقبین بیماران مولتیپل اسکلروزیس

رضا مسعودی^۱ (M.Sc)، محمدعلی سلیمانی^۲ (M.Sc)، فاطمه الحانی^{۳*} (Ph.D)، لیلی ربیعی^۴ (M.Sc)، نسیم بهرامی^۵ (M.Sc)، صفرعلی اسماعیلی^۶ (M.Sc)

۱ - دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، دانشکده پرستاری و مامایی

۲ - دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری و مامایی

۳ - دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده پرستاری و مامایی

۴ - دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم پزشکی

۵ - دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، گروه آموزش بهداشت

۶ - دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده پرستاری و مامایی

۷ - دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، گروه آموزش پرستاری

چکیده

سابقه و هدف: مولتیپل اسکلروزیس یک بیماری مزمن سیستم عصبی مرکزی است که بر تمام جنبه‌های زندگی بیمار، خانواده و جامعه اثر می‌گذارد. با گذر از مراقبت بیمارستانی به مراقبت خانواده - محور، اهمیت برنامه‌های توان‌مندسازی مراقبین بیماران افزایش یافته است. هدف این مطالعه تعیین تأثیر الگوی توان‌مندسازی خانواده - محور بر خشنودی درک شده و عزت نفس مراقبین بیماران مولتیپل اسکلروزیس بود.

مواد و روش‌ها: در این کارآزمایی بالینی، ۷۰ مراقب خانوادگی بیماران مولتیپل اسکلروزیس با استفاده از تخصیص تصادفی به دو گروه شاهد و آزمون گروه‌بندی شدند. بر اساس نیازهای آموزشی در گروه آزمون، ۸ جلسه الگوی توان‌مندسازی در طول سه ماه اجرا شد. سه ماه پس از اجرای برنامه و جمع‌آوری چک‌لیست‌های خودگزارش‌دهی، مجدداً خشنودی درک شده و عزت نفس در دو گروه شاهد و آزمون مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها: آزمون آماری تی مستقل اختلاف معناداری را در دو گروه بعد از اجرای مداخله نشان داد ($p=0/001$). در گروه مداخله، آزمون آماری تی زوجی نیز افزایش معناداری در خشنودی درک شده و عزت نفس مراقبین خانوادگی بیماران نشان داد ($p=0/001$), در حالی که در گروه کنترل تفاوت معناداری در خشنودی درک شده و عزت نفس مراقبین خانوادگی بیماران بعد از سه ماه وجود نداشت ($p>0/05$).

نتیجه‌گیری: مراقبین خانوادگی بیماران مزمن به‌عنوان بیماران پنهان، مشکلات زیادی را متحمل می‌شوند. مداخلاتی از قبیل اجرای الگوی توان‌مندسازی با توجه به نیازهای آموزشی و درمانی به‌دلیل کم‌هزینه بودن، ایمن بودن و تأثیرگذار بودن می‌تواند خشنودی درک شده و عزت نفس مراقبین را ارتقاء دهد.

واژه‌های کلیدی: رضایت درک شده، خود پنداره، مراقبان، مراقبت از بیمار، مولتیپل اسکلروزیس، خدمات مراقبت در منزل

مقدمه

خانواده‌ها منبع اولیه مراقبت بوده و حمایت مالی، عاطفی و خدمات بهداشتی را برای بستگان بیمار خود تأمین می‌کنند